

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2551 นั้น ก็เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวและเน้นการพึ่งพาตนเอง จากนโยบายดังกล่าวของมหาวิทยาลัย คณะอุตสาหกรรมเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรขึ้น ตามประกาศโครงสร้างของคณะอุตสาหกรรมเกษตร เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2552 เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการแสวงหาทรัพยากรและการเงิน การระดมทรัพยากรบุคคลของ คณะอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อสร้างรายได้ มีความร่วมมือองค์กรภาครัฐและเอกชน และการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและมหาวิทยาลัยอื่นในการสร้างผลผลิต

ปัจจุบันน้ำดื่มบรรจุขวดเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้บริโภคคำนึงถึงความปลอดภัย และความสะดวกในการดื่ม จากข้อมูลที่รวบรวมได้ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร พบว่าในรอบ 10 เดือนที่ผ่านมา (ปี 2553) มีการจัดซื้อน้ำดื่มเพื่อให้บุคลากรของคณะอุตสาหกรรมเกษตร บริโภคเฉลี่ยคิดเป็นจำนวน 20 ถังต่อสัปดาห์ (ถังขนาด 20 ลิตร) นอกจากนี้ในบริเวณสถานีวิจัย และฝึกอบรมการเกษตรแม่เหิยะ ยังมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงาน คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ สถาบันและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ หอพักในกำกับ และศูนย์ฝึกอบรมของคณะเกษตรศาสตร์ ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีการจัดหาน้ำดื่มเช่นกัน คาดว่าจะมีความต้องการน้ำดื่มประมาณ เดือนละ 6,400 ลิตร

ดังนั้น เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2553 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ได้มีมติเห็นชอบกับโครงการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด โดยจะทำการปรับปรุงโรงงานต้นแบบบางส่วน เพื่อเป็นสถานที่สำหรับการผลิตน้ำดื่มจำหน่าย เนื่องจากเห็นว่า การผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดอยู่ในศักยภาพที่คณะอุตสาหกรรมเกษตรสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีความพร้อมทั้งวัตถุดิบ สถานที่ผลิต กรรมวิธีการผลิต และตลาด ประกอบกับคณะอุตสาหกรรมเกษตร มีความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านการผลิต การควบคุมคุณภาพ และระบบการผลิตที่ถูกต้องลักษณะ

ศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรของ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2553 ให้สามารถปรับปรุง โรงงานต้นแบบ สำหรับโครงการผลิตน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรได้ โดยมี แผนที่จะเริ่มดำเนินการ ในเดือนพฤศจิกายน 2553 เป็นต้นไป เพื่อจะทำการปรับปรุงอาคาร บางส่วนของโรงงานต้นแบบที่มีอยู่แล้ว ให้เป็นสถานที่ผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดได้อย่างถูกต้องตาม หลักการผลิตที่ดีในการผลิตอาหาร (Good Manufacturing Practice : GMP) และจะมีการยื่นขอ เลขทะเบียนตำรับอาหาร (หมายเลข อย.) ในการผลิตน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรนั้น จะใช้น้ำประปาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการผลิต โดยจะทำการผลิตน้ำดื่ม 2 ประเภทจำหน่าย ได้แก่ น้ำดื่มบรรจุขวด PET ขนาด 600 ซีซี และน้ำดื่มบรรจุถังขาวปูน ขนาด 20 ลิตร ซึ่งเป้าหมาย ตลาดในช่วงแรกของการผลิตจะเป็นการบริโภคภายในคณะอุตสาหกรรมเกษตร หน่วยงานใน สถานีวิจัยการเกษตรแม่เหียะ และจะขยายตลาดไปยังคณะและทุกหน่วยงานใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 11,391 คน มีนักศึกษา จำนวน 36,466 คน และมีบ้านพักสวัสดิการในมหาวิทยาลัย จำนวน 643 ยูนิต ซึ่งก็ต้อง บริโภคน้ำดื่มเช่นกัน สำหรับธุรกิจผลิตน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร นอกจากจะ ทำการผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้กับคณะอุตสาหกรรมเกษตรแล้ว ยังสามารถเป็นธุรกิจต้นแบบ สำหรับใช้เป็นสถานที่เรียนรู้และฝึกทักษะของนักศึกษาของคณะอุตสาหกรรมเกษตรได้อีกด้วย

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการจำหน่ายน้ำดื่มภายใต้ตราสัญลักษณ์น้ำดื่มอ่างแก้ว โดยมีสำนักทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดูแลการจำหน่าย สำหรับการผลิตนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่ได้เป็นผู้ทำการผลิตเอง แต่จะให้บริษัทเอกชนที่สามารถผลิตน้ำดื่ม ได้คุณภาพและมาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กำหนด มาทำการประมูลแข่งขันเป็นผู้ผลิต ซึ่งกลุ่มลูกค้าหลักของการจำหน่ายน้ำดื่มตราอ่างแก้วนั้น จะเป็นหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการทำหนังสือถึงทุกหน่วยงานเพื่อขอความร่วมมือในการบริโภค น้ำดื่มตราอ่างแก้ว ซึ่งทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก็ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ทางผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่วิเคราะห์ธุรกิจผลิตน้ำดื่ม ของศูนย์บริการธุรกิจ อุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กำลังจะเริ่มดำเนิน โครงการ เพื่อที่จะทำการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการและความคุ้มค่าในการลงทุน โดยจะทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนในธุรกิจนี้ และจะ

ทำการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน การลงทุนใน 3 กรณี คือ กรณีลงทุนทั้งหมด กรณีมีที่ดิน และกรณีมีที่ดินและอาคาร และจากการใช้น้ำบาดาลและน้ำประปาในการผลิต ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และผู้ที่สนใจจะประกอบธุรกิจประเภทนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไป การดำเนินการของการผลิตและจัดจำหน่ายน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ถึงต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน ของโครงการการผลิตน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งประเมินความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการลงทุนของธุรกิจประเภทนี้

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆ เมื่อต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะมีผลต่อธุรกิจอย่างไร และจะมีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่

1.3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของธุรกิจผลิตน้ำดื่ม ของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในธุรกิจประเภทนี้ อีกทั้งยังสามารถนำข้อดีและข้อเสียของกิจการ ไปปรับปรุงและพัฒนา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

1.3.3 ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต เมื่อทราบสภาวะของธุรกิจภายใต้ความผันแปร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต้นทุนหรือผลตอบแทน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนของกิจการ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ ทำการศึกษาวิเคราะห์ธุรกิจผลิตน้ำดื่มของศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยจะศึกษาถึงลักษณะทั่วไป การดำเนินการของการผลิตและจัดจำหน่ายน้ำดื่ม และจะทำการวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนในธุรกิจผลิตน้ำดื่ม ระยะเวลาของโครงการที่ทำการวิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน กำหนดระยะเวลาการศึกษา 10 ปี คือ ปี 2555 – 2564

1.5 นิยามศัพท์

การวิเคราะห์ หรือ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ หมายถึง การศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสนองต่อความต้องการของคนในสังคม จุดมุ่งหมายที่กำหนดโครงการ โดยนำข้อมูลต่างๆ มาประเมินว่ามีความเหมาะสมต่อการลงทุนหรือไม่อย่างไร ความเหมาะสมนั้นจะพิจารณาจากการศึกษาความเป็นไปได้ในมิติต่างๆ ได้แก่ ความเป็นไปได้ทางด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการและด้านการเงิน

ศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการแสวงหาทรัพยากรและการเงิน การระดมทรัพยากรบุคคลของคณะอุตสาหกรรมเกษตรสร้างรายได้ ร่วมมือองค์กรภาครัฐและเอกชน และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และมหาวิทยาลัยอื่นในการสร้างผลผลิต

คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากร หมายถึง คณะกรรมการ ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งอาคาร ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของคณะอุตสาหกรรมเกษตร

ต้นทุน หมายถึง จำนวนเงินที่ลงทุน เพื่อให้โครงการผลิตน้ำดื่มสามารถผลิตน้ำดื่มได้ และรวมถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปในกิจกรรมนั้น

ผลตอบแทน หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ กับค่าใช้จ่าย เป็นผลประโยชน์ที่ผู้ลงทุนจะได้รับในการทำธุรกิจดังกล่าวจากการลงทุนในโครงการนั้นๆ

ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period: PB) หมายถึง การคำนวณหาระยะเวลาที่กระแสเงินสดรับสะสมจากโครงการ สามารถชดเชยกระแสเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิตอนเริ่มโครงการ

อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึง ผลตอบแทนเป็นร้อยละต่อโครงการหรือหมายถึงอัตราดอกเบี้ยในกระบวนการคิดลดที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการมีค่าเท่ากับศูนย์

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) หมายถึง จำนวนผลประโยชน์สุทธิที่จะได้รับจากโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการซึ่งอาจจะมีค่าเป็นลบ เป็นศูนย์และเป็นบวกก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่ามูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์หักด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนของโครงการนั้น

การวิเคราะห์ความไหวตัวของโครงการ (Sensitivity Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ดูสถานะทางการเงินของโครงการว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อโครงการ เช่น ปริมาณและราคาสินค้าที่จะต้องขายได้ต่ำกว่าที่

คาดคะเนไว้ หรือต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อโครงการสามารถทำให้ผลตอบแทนการลงทุนและจุดคุ้มทุนของโครงการเปลี่ยนแปลงไป

อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) หมายถึงมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์รวมหารด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม
น้ำประปา หมายถึง น้ำประปาที่ผลิตโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved